
SERİ

B

CİLT

40

SAYI

2

1990

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

ORMAN FAKÜLTESİ

DERGİSİ

HOLOSEN'DE ÇEVRESEL DEĞİŞİMLER TARİHİ (Kitap Tanıtımı)

Hülya Yıldız CANER¹⁾

**ROBERTS, N., 1989. THE HOLOCENE, AN ENVIRONMENTAL HISTORY,
Basil Blackwell, Oxford, U.K.**

Holosen çevresel ve kültürel değişimlerin çok fazla yaşandığı bir devirdir. Pleistosenin son dönemleri süresince (zamanımızdan 20.000-10.000 yıl önce) Avrupa'da glasiyal iklim hüküm sürmüş ve buzullar tüm Avrupa'yı kaplamıştır. Bu dönemde Avrupa'da yer alan ormanlar ortadan kalkmış, Güneydoğu Asya adaları birleşmiş tek bir kara parçası görünümünü almışlardır. Ancak son glasiyasyonun sonundaki iklimik değişimlerle birlikte diğer çevre faktörleri ile ele alınmalıdır. Post-glasiyal dönemde fauna ve floranın dağılımı, deniz seviyesi, jeolojik şekillenme ve toprak oluşum süreci anlaşılmalıdır.

Holosenin ilk yarısındaki oluşumlar, ilksel ekosistemler, bu ekosistemlerin sınırları ve insanın yaşadığı kargaşa açıklığa kavuşturulmalıdır. Tarımın başlaması ile birlikte çevre faktörlerine bir de insan faktörü eklenmiş ve insan içinde yaşadığı ortamın üzerine bir takım değişiklikler yapmaya başlamıştır.

Holosenin son dönemlerinde Akdeniz havzasının sınırlarının genişlemesi gibi kompleks agro-ekosistemlerin oluşması ise bu dönemde görülen değişimleri daha da kompleksleştirmektedir.

Bütün bu kargaşa ve değişimler, paleoekoloji çalışmalarında önemli yer tutan palinoloji, dendrokronoloji, radyometri, radyokarbon, bitkilerin makrofosillerinin incelenmesi yöntemleri ile açıklanabilmektedir. Böylece Holosen'de ortamın yeni düzeni ve yeniden oluşum ilkeleri açıklanabilmektedir.

1) Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü Araştırma Görevlisi

Tanıtıcının Notu : Özellikle Akdeniz havzasının genişlediği ve yazarın kendi ifadesi ile agro-ekosistem niteliği kazandığı Holosen'de çevresel ve kültürel değişimlerin; ortamın yeni düzeninin ve yeniden oluşum ilkelerinin açıklandığı bu kitap, ülkemizde yapılacak paleobotanik, paleoekolojik, arkeolojik ve jeolojik çalışmalara yöntem ve oluşum ilkeleri açısından yararlı olacaktır.